

NOVEMBER v Maksu

MAKS
knjigarna
kavarna

4.
torek

18.00

ISONZO SOČA

Giornale di frontiera / Časopis na meji

predstavitev 121. številke revije

Ob izidu 121. številke *Isonzo Soče* gostimo nekatere ustvarjalce revije.

Predstavili bomo tiskan izvod revije, ki pa v svoji zasnovi vodi na spletne strani časopisa, kjer se informativne vsebine različnih vidikov goriškega življenja na obeh straneh meje lahko prebira tako v italijanščini in slovenščini, kot tudi v furlanščini.

Nova številka, posvečena goram, bogati arhiv revij *Isonzo Soča*, ki je bistvenega pomena za razumevanje kulturnega mozaika Nove Gorice in Gorice.

V sodelovanju z agencijo Transmedia.

5.
sreda

18.00

Staš Kleindienst: Jezeri

predstavitev umetnine meseca

in enajstega poglavja Episkopa

Sodelujejo: **Klavdija Figelj**, umetnostna zgodovinarica, **Staš Kleindienst**, slikar in **Nataša Rogelja Caf**, antropologinja (ZRC SAZU).

Klavdija Figelj se bo pogovarjala s slikarjem Stašem Kleindienstom o fantazijskih pokrajinah Vipavske ter kljubovanju hipnemu digitalnemu času.

Nataša Rogelja Caf pa bo uvodoma predstavila program in vsebino enajstega poglavja Episkopa, naslovljenega *Dialog, ki gradi prostor* in posvečega vzpostavljanju in preseganju meja na Goriškem.

Pogovor bo v slovenskem in italijanskem jeziku s simultanim tolmačenjem.

Dogodek v okviru projekta Episkop mejnosti: Premislek o goriških preteklostih in prihodnostih ob evropski prestolnici kulture, Nova Gorica 2025.

6.
četrtek

11.00

CAFÉ: Redefinicija zgodovinskih kavarn kot evropske kulturne dediščine

javna predstavitev projekta

Kavarne so imele ključno vlogo pri oblikovanju razsvetljenskih idej, ki so zaznamovale evropsko miselnost. Mnoge »evropske vrednote« imajo svoje korenine prav v dediščini kavarn. Pojmi, kot sta enakost in družbena vključenost, so se porodili iz razprav, ki so sprva potekale ob kavarniških mizah v 19. in zgodnjem 20. stoletju. Projekt CAFÉ razmišlja o redefiniciji kavarn kot edinstvene evropske kulturne dediščine, ki temelji na zgodovinskem in kulturnem pomenu v 21. stoletju.

Projekt CAFÉ želi to kulturo ponovno oživiti z vključevanjem lokalnih skupnosti in umetnikov, ki so – tako kot nekoč – gonilna sila družbenih sprememb.

Dogodek bo potekal v angleškem jeziku.

10.
ponedeljek

18.30

Palestina in protesti na univerzah?

pogovorni večer

Sodelujejo: **Prof. Laurent Gayer**, **Dr. Shreya Parikh** in moderator **dr. Aleš Črnič**.

Univerze so že dolgo tudi prostori političnega upora in družbenih sprememb. V zadnjih letih pa so se po svetu okrepila študentska gibanja solidarnosti s Palestino, ki jih spodbujajo spreminjajoče se geopolitične razmere in sporni institucionalni odzivi. Ta gibanja se pogosto soočajo z represijo in disciplinskimi ukrepi, ki presegajo univerzitetne okvire. Pogovor vabi k razmisleku o vlogi univerz v globalnem političnem življenju, s poudarkom na palestinskem solidarnostnem gibanju in odzivih, ki jih je sprožilo.

Dogodek bo potekal v angleškem jeziku.

V sodelovanju s Festivalom kompleksnosti.

11.
torek

10.00

Represija v Rusiji

pogovor

Sodelujejo: **Daniil Beilinson**, **Arnold Khachaturov** in moderator **prof. Gilles Favarel-Garrigues**.

Od začetka ruske agresije proti Ukrajini se je prostor za neodvisno novinarstvo, znanstveno raziskovanje in delovanje civilne družbe v Rusiji drastično zmanjšal. Pogovor se osredotoča na izzive poročanja o represiji v takšnih razmerah, s poudarkom na tveganjih, s katerimi se soočajo novinarji, raziskovalci in drugi akterji. Hkrati izpostavlja nove strategije za ohranjanje kritične angažiranosti iz tujine ter pobude, ki spodbujajo sodelovanje med različnimi področji, vključno z akademskim okoljem in civilno družbo.

Dogodek bo potekal v angleškem jeziku.

V sodelovanju s Festivalom kompleksnosti.

12.
sreda

18.00

Brez prepustnice

Trideset let ob slovensko-italijanski meji

pogovorni večer

Sodelujejo: **Diana Bošnjak Monai**, pisateljica, **Marta Verginella**, zgodovinarica (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani) in **Urška Strle**, zgodovinarica (ZRC SAZU).

V pogovoru ob knjigi bomo združili osebno in zgodovinsko perspektivo o življenju ob meji. Diana Bošnjak Monai je Sarajevčanka, ki danes živi in deluje v Trstu. Njena knjiga, ki se prevaja v slovenščino, ponuja svojstven pogled na nedavno preteklost ob današnji italijansko-slovenski meji. Zgodovinarica Marta Verginella bo njena opažanja umestila v širši kontekst s poudarki na večkulturnosti in migracijskih gibanjih tega prostora skozi čas. Pogovor bo vodila Urška Strle. Dogodek je del obeležitve 20-letnice Inštituta za kulturno zgodovino ZRC SAZU, ki tudi pripravlja slovensko izdajo knjige Diane Bošnjak Monai.

Pogovor bo v slovenskem in italijanskem jeziku s simultanim tolmačenjem.

Dogodek v okviru projekta Episkop mejnosti: Premislek o goriških preteklostih in prihodnostih ob evropski prestolnici kulture, Nova Gorica 2025.

18.
torek

18.00

Miran Košuta: Altronauti

pogovorni večer

Z avtorjem se bo pogovarjala **Martina Kafol**.

Najnovejša zbirka esejev prof. Mirana Košuta z naslovom *Altronauti* prinaša izvirna razmišljanja o pisateljih in pesnikih, ki so ustvarjali na kulturnih, jezikovnih in zgodovinskih mejah ter s svojo besedo še naprej oblikujejo identiteto prostora med Alpami in Jadranom. V pogovoru z urednico Založništva tržaškega tiska Martino Kafol bo prof. Miran Košuta predstavil zgodbe tistih, ki so s svojim pisanjem presegali meje - geografske, politične in duhovne. Zgodbe »altro-nautov«, raziskovalcev drugega, drugačnega.

V sodelovanju z Založništvom tržaškega tiska (ZTT).

19.
sreda

18.00

Balkanska migrantska pot

pogovorni večer in video razstava

Sodelujejo: **Jure Gombač**, raziskovalec migracij (ZRC SAZU), **Lucija Klun**, raziskovalka migracij (Univerza v Bologni), **Francesca De Piccoli**, prostovoljka in **Nataša Rogelja Caf**, antropologinja (ZRC SAZU).

Balkanska migrantska pot je eden najpomembnejših kopenskih migracijskih koridorjev v Evropi, ki vodi od Turčije do Italije. O življenju na poti in vlogi (Nove) Gorice na balkanski migrantski poti bodo spregovorili Jure Gombač in Lucija Klun, raziskovalca s področja migracijskih študij in prostovoljka Francesca De Piccoli iz Gorice. Ob pogovoru bo na ogled tudi video razstava nastala v okviru projekta *Biografije istrskih poti*. Pogovor bo vodila Nataša Rogelja Caf.

Pogovor bo v slovenskem in italijanskem jeziku s simultanim tolmačenjem.

Dogodek v okviru projekta Episkop mejnosti: Premislek o goriških preteklostih in prihodnostih ob evropski prestolnici kulture, Nova Gorica 2025.

20.
četrtek

18.00

Kako lahko medkulturna mediacija pripomore k boljšemu zdravju in zdravstvu?

okrogla miza

Sodelujejo: **Mirna Buič**, vodja projektov (PINA), **Juš Škraban**, raziskovalec (Inštitut RS za socialno varstvo), **Mira Grabanica**, medkulturna mediatorka, **Uršula Lipovec Čebren**, antropologinja (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani), **Daniela Mannu**, regijska koordinatorka mreže proti trgovini z ljudmi Furlanije Julijske krajine, **Letonde Hermine Gbedo**, kulturna mediatorka in koordinatorka projekta proti trgovini z ljudmi v Trstu (Comitati per i Diritti Civili delle Prostitute Aps). Okroglo mizo bo moderirala **Martina Bofulin** (ZRC SAZU).

Gostje bodo razpravljali o komunikacijskih in drugih izzivih, s katerimi se soočajo posamezniki, ki ne govorijo jezika zdravstvenih delavcev. V takšnih primerih je ena od učinkovitih strategij za premoščanje komunikacijske vrzeli medkulturna mediacija. Na okrogli mizi, na kateri bodo sodelovali predstavniki nevladnih organizacij, medkulturni mediatorji iz Slovenije in Italije ter raziskovalci, bomo naslovili možnosti, koristi in ovire pri uspešni uvedbi medkulturne mediacije v zdravstvene sisteme.

Pogovor bo v slovenskem in italijanskem jeziku s simultanim tolmačenjem.

Dogodek v okviru projekta Episkop mejnosti: Premislek o goriških preteklostih in prihodnostih ob evropski prestolnici kulture, Nova Gorica 2025.

25.
torek

18.00

Oma in jelka, tisoče let

pripovedno-glasbeni večer

Sodelujeta: **Nataša Kramberger**, pripovedovalka in **Samo Kutin**, multiinstrumentalist

»Ko je Oma tistega jutra odprla oči, je sprevidela, da ne bo mogla vstati. Čelo je sililo gor, trup pa je ostal negiben kot hlod. Nekje med glavo in repom je prihajalo do kratkega stika. »O, zlata duša,« je vzdihnila Oma. To je bil trenutek, ko je Oma srečala jelko.« Ta jelka je šest tisočletij in pol negibno ležala v mokri zemlji pri Cadrgru, dokler je nista po naključju odkrila Jani in Gorazd Kutin. Iz njenega lesa so nastali lira, boben in piščal, ki spet zvenijo.

V predstavi Oma in jelka se srečata čas in glas, les in telo, korenina in dih. Z glasom in zgodbo bo prostor oživila pripovedovalka Nataša Kramberger, z glasbo pa multiinstrumentalist Samo Kutin, ki bo zaigral na liro, boben in hurdy-gurdy, pa tudi na harmonij in basovsko harfo, ki ju je izdelal sam.

26.
sreda

18.00

Na poteh Evrope

pogovorni večer z video-odlomki

Sodelujejo: **Alessandro Conte**, družbeno-kulturni obrtnik, dramatik in igralec, **Muhammad 'Abd al-Mun'im**, urednik, pisatelj in pesnik, **Irene Beltrame**, vizualna umetnica in **Nataša Rogelja Caf**, antropologinja (ZRC SAZU), ki bo pogovor povezovala.

Poleti 2024 se je v obmejnem pasu med Jadranom in Alpami zvrstilo osemindvajset performativnih intervencij v okviru projekta E, ki je tematiziral zamisli o drugačni Evropi, osvetlil dediščino sredozemske Evrope ter sodobna migracijska vprašanja. Projekt so uresničili trije umetniki, katerih izkušnje, ustvarjanje in vsakdanje življenje je tesno prepleteno s prečenjem meja. O predstavi bosta govorila italijanski multimedijski performer, Alessandro Conte, ki živi in študira v Italiji, Muhammad 'Abd al-Mun'im, pisatelj in založnik iz Sirije, ki živi v Sloveniji in Irene Beltrame, avtorica video odlomkov. Med pogovorom, ki ga bo vodila Nataša Rogelja Caf, si bomo ogledali video odlomke iz predstave.

Pogovor bo v angleškem jeziku.

Dogodek v okviru projekta Episkop mejnosti: Premislek o goriških preteklostih in prihodnostih ob evropski prestolnici kulture, Nova Gorica 2025.

EPISKOP 11

Episkop je program ZRC SAZU, ki v okviru GO! 2025 osvetljuje mnogotere preteklosti, raznolike sedanjosti in možne prihodnosti Goriške.

Poti in meje: Dialog, ki gradi prostor

Človeškim skupnostim je lastno tako nenehno vzpostavljanje meja kot tudi njihovo preseganje. Meje so lahko različne, vidne in nevidne, lahko jih doživljamo intimo ali v skupini, povezane so s časom, prostorom in nazori. V optiki dialoga med mejami in potmi je Goriška prav poseben prostor, zaznamovan s heterogenimi in »premikajočimi« podobami krajev, ljudi in stvari, ki tvorijo pomemben del kulturne, gospodarske in politične zgodbe Evrope.

Kuratorici meseca: Martina Bofulin, Nataša Rogelja Caf (ZRC SAZU, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije)

Pripravo in izvedbo Episkopa sofinancirata Javna agencija za raziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS) v okviru projekta Episkop mejnosti: Premislek o goriških preteklostih in prihodnostih ob evropski prestolnici kulture, Nova Gorica 2025 (L7-462) ter Javni zavod GO! 2025 - Evropska prestolnica kulture v okviru projekta Episkop - GO! Palimpsest, ki je del uradnega programa GO! 2025.

Knjigarna kavarna MAKs, Delpinova 12, 5000 Nova Gorica
05 700 19 27 • knjigarna.maks@zrc-sazu.si
Dogodki v Maksu so podprti s strani Javne agencije za knjigo RS.
oblikovanje: Nika Zuljan november 2025